

PORSGRUNN KOMMUNE

Familiehelsetjenester

Informasjon til elever og foresatte om skabb

Den siste tiden har man sett en økning av skabb i Grenland, og skolene mottar med jevne mellomrom henvendelser angående skabb. På bakgrunn av dette sendes derfor dette informasjonsskrivet ut. Skabb kan ramme alle deler av befolkningen, og handler hverken om dårlig hygiene, uforsiktighet eller fattigdom. Det kan skje hvem som helst.

Hva er skabb?

Skabb er en ufarlig men plagsom hudsykdom forårsaket av skabbmidd. Skabbmidden er 0,3-0,5 mm lang. Hunnmidden graver overfladiske ganger i hudens øverste lag, hvor den legger egg som klekkes som larver etter 3-4 døgn. En person har sjelden mer enn 5-15 hunnmidd.

Symptomer

Kløe, ofte med forverring om natten og ved svetting. Utslett, små nupper eller blemmer i huden, oftest først på hender og håndledd, siden på større deler av kroppen.

Som regel tar det 3-6 uker fra man får skabb til man kjenner symptomer. Dersom man tidligere har hatt skabb, tar det ofte bare 1-3 dager. Utslettet og kløe er forårsaket av en allergisk reaksjon mot midden og eggene.

Hvordan smitter skabb?

Skabb smitter ved direkte hudkontakt av litt lengre varighet (normalt over 15 min) og ved seksuell kontakt.

Skabb kan overføres indirekte via sengetøy, håndklær, tøy og for eksempel mobiltelefon som nylig er benyttet av en person som har skabb. Skabb smitter ikke ved vanlig håndtrykk (håndhilsning).

Diagnose

Har du mistanke om at du har skabb, skal du la din fastlege se nærmere på dette. Legen stiller diagnosen ved å påvise skabbmidden eller egg gjennom undersøkelse av hudavskrapning i mikroskop. Men en typisk sykehistorie og utslett kan være tilstrekkelig for å stille diagnosen med stor grad av sikkerhet.

Hvordan behandles skabb?

Skabb skal alltid behandles, den forsvinner ikke av seg selv.

Alle personer som tilhører samme husholdning, må behandles samtidig og på samme måte som den personen som har symptomer.

Personen som har fått påvist skabb, må informere alle personer som vedkommende har hatt tett hudkontakt med den siste måneden. Nærkontaktene må starte behandling i samme tidsrom selv om de ikke har symptomer. Eksempel på nærkontakter: Seksualpartner eller andre vedkommende har delt seng med (tett kontakt under dyne/pledd).

Behandlingen kjøpes reseptfritt på apoteket, og man kan enten bruke Nix/Permetrin krem eller Benzylbenzoat liniment. Rådfør deg med lege!

PORSGRUNN KOMMUNE

Familiehelsetjenester

Planlegg behandlninga og sett av nok tid til følgende:

Slik gjennomføres innsmøringen (gjerne om kvelden):

1. Ta av sengetøy og følg prosedyren punktvis
2. Klipp og rens neglene på fingre og tær.
3. Dusj og tørk kroppen godt. Føn håret. Vent ca 15 min til hudtemperaturen blir normal igjen.
4. **Hele** kroppen skal smøres inn: hodebunn, ansikt, ører, mellom fingre og tær, under fotsåler, under negler, i navle, ytre kjønnsorganer og rundt endetarmsåpningen. Unngå munn og øyne.
5. Ta på rent undertøy/nattøy.
6. La kremen virke så lenge som det står beskrevet på pakningsvedlegget (inntil 24 timer). Det er viktig for virkningen av behandlingen at kremen får være på så lenge som den skal!
Dersom hendene må vaskes mens kremen virker, må hendene smøres inn på nytt hver gang!
7. Gjennomfør rengjøringstiltak i hjemmet mens behandlingen virker, se beskrivelse under.
8. Dusk/vask av legemiddelet etter at virketiden er over
9. Ta på rent undertøy og klær som har blitt vasket på 60 grader eller ikke blitt brukt på en uke. Bytt sengetøy.

Viktig:

Bruk godt med krem. Dette er avgjørende for effekten av behandlingen. Det skal ikke brukes andre hudkremer mens skabbmidlene virker.

Behandlingen skal gjentas på nøyaktig samme måte, med samme middel, etter 1 uke.

Hva skal gjøres i hjemmet – mens behandlingen virker:

Skabbmidd kan overleve i, og resmitte, fra omgivelsene. For å hindre smitte på nytt, er følgende rengjøringstiltak hjemme like viktig som grundig påsmøring med krem:

1. Vask alt av klær, håndklær, sengetøy, pledd, puter dyner og kosedyr den smittede har vært i kontakt med de siste 7 dagene på 60 grader. Tøy som ikke tåler vask på 60 grader legges bort i 7 dager i romtemperatur.
2. Ta av mobildeksel, vask mobil og deksel godt
3. Sko som har vært brukt de siste 7 dagene settes bort i 7 dager.
4. Støvsug seng og madrass som et minimum. Snu overmadrass eller legg den bort i 7 dager. Sengen kan dekkes med plast (for eksempel dekkeplast til maling) eller den kan stå ubrukt i sju dager.
5. Sofa og tekstilmøbler støvsuges grundig. Hvis mulig bruk andre tekstilmøbler enn man pleier i en uke eller dekk til med plast.
6. Generell rengjøring i hjemmet. Skabb krever ingen bestemte rengjøringsmidler for å fjernes.

Kan man gå på skole/jobb/i barnehage med skabb?

Barn skal holdes hjemme fra barnehage/skole inntil den første behandlingen er gjennomført (inntil 24 timer avhengig av legemiddel).

PORSGRUNN KOMMUNE

Familiehelsetjenester

Når kan man være sikker på at skabben er borte?

Smittefare opphører raskt ved behandling. Selv ved grundig og vellykket behandling, kan kløe vedvare i 2-4 uker etter den andre behandlingen er gjennomført. Allergimedisin (kan kjøpes reseptfritt til voksne på apoteket) eller en svak kortisonkrem (Hydrokortison er reseptfritt på apoteket) kan brukes mot kløen – men ikke mens behandlingkremen virker på huden.

Dersom man fortsatt har symptomer fire uker etter gjennomført behandling (både 1.og 2.behandlingsrunde og gjennomført øvrige tiltak som nevnt), bør man oppsøke fastlege på ny for undersøkelse og vurdering.

I noen tilfeller kan det bli aktuelt med ny behandlingsrunde.

Ta gjerne kontakt om dere har spørsmål.

Vennlig hilsen

Skolehelsetjenesten, Porsgrunn kommune